

Puntdevista 48. Educació a casa durant les vacances i ... la resta de l'any (12/1/2019)ñ

Les vacances escolars nadalenques i de primers d'any, com ja deia en el puntdevista d'inici de l'any passat (puntdevista 30), són sempre una bona ocasió per a plantejar-se bons propòsits, al temps que es fa una revisió de tot allò que pot ser millorable en les nostres vides. L'escolarització s'interromp però no així l'educació familiar, materialitzada principalment pels pares però també pels avis, que tenen una funció de suport inestimable dins de moltes famílies.

En alguns casos, l'educació a casa és l'única existent, perquè els pares han optat per no enviar els fills a les escoles i educar-los exclusivament en l'àmbit familiar o similar; és l'anomenada en anglès *schooling at home* o *home education*, de significativa extensió als EE.UU, però també en molts països europeus. En la majoria d'aquests països resulta possible materialitzar a casa l'educació primària i primera part de la secundària, prèvia autorització de les autoritats corresponents. A l'estat espanyol solament es preveu aquesta possibilitat si els alumnes afectats tenen malalties. L'administració catalana segueix el mateix criteri, si bé ha estat un tant permissiva amb els casos existents des de fa un cert temps, que fins i tot s'han organitzat per defensar i legalitzar la seva opció.

Com la majoria d'opcions d'organització social, sempre es poden trobar arguments per defensar i per atacar l'escolarització a casa front l'escolarització en el sistema formal de l'ensenyament reglat. Entre els primers hi ha la coherència de l'educació que s'imparteix, la implicació plena dels pares en l'educació dels seus fills, i l'exercici del drets de les famílies per determinar lliurement la naturalesa de l'educació que volen per a ells. Entre les limitacions que hom veu hi ha la dificultat d'aconseguir els objectius d'aprenentatge que són necessaris per al món d'avui, la dificultat d'aconseguir una socialització tan diversa com demanen els nostres temps, i la impossibilitat de comptar amb tots els suports i ajuts que el sistema educatiu proporciona als alumnes que ho necessiten.

A cadascun dels arguments s'hi poder afrontar contra-arguments, sens dubte. La dedicació completa a l'educació dels fills suposa gairebé de manera inevitable la renúncia a una carrera professional d'un dels progenitors o d'ambdós. El dret de les famílies a educar els fills segons les seves conviccions no es vulnera pel fet d'escolaritzar-los, car hi ha amplis marges d'acció – obligada – per ser exercida a casa i en el context social. Aquí es pot incloure també la necessària implicació dels pares en l'educació dels fills, que es pot materialitzar (i cal fer-ho) mitjançant la col·laboració amb l'escola, la planificació d'activitats extraescolars i l'exercici efectiu de l'educació a casa fora de l'horari escolar i durant tots els dies d'inactivitat escolar que, recordem-ho, són més que els escolars.

Les esmentades limitacions generals també es poden replicar des dels partidaris de l'opció de l'escola a casa dient que els pares responsables estan ben preparats, que busquen ajut quan el necessiten, que avui hi ha molta informació

al seu abast per poder emprar-la en l'aprenentatge dels fills, etc. Pel que fa a la socialització, es podrà dir que els infants afectats també conviuen amb altres que fan la mateixa opció, a més de tenir les mateixes activitats extra-escolars que la resta ... Per a demostrar els nivells de coneixements assolits, les famílies afectades demanen que els seus fills puguin ser avaluats formalment i així acreditar-los oficialment.

Naturalment, entre els partidaris i practicants de l'escola a casa n'hi ha de diversos tipus i ideologies. Des d'aquells que fan de l'educació dels fills el seu principal projecte de vida i ho fan amb mentalitat oberta, fins als qui els volen treure dels sistema escolar perquè "no es contaminin" de les idees imperants, perquè ells es consideren únics posseïdors de la veritat. Els integrismes, siguin de dretes o d'esquerres, troben així refugi en l'educació plantejada al marge del sistema social general. Aleshores sí que es persegueix l'adoctrinament dels infants vers les seves tancades idees familiars i de grup.

Avui l'escola fa un servei inestimable per al conjunt de la població. Garanteix una preparació per a una societat exigent i plural, malgrat tingui limitacions i sempre caldrà fer esforços per millorar. Les famílies preocupades per l'educació dels seus fills tenen sempre un paper fonamental en el moment de complementar els ensenyaments escolars, i de educar en el medi familiar mitjançant l'exemple i la dedicació possible. L'escola mai ho serà tot però la família tampoc.

Jaume Sarramona

(www.sarramona.net)